

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kmet in meščan.

I.

Kranjski in štajerski duhovniki so se v slednjem času hudo razjezili nad meščani na slovenskih tleh. Kar nič jih meščani nečejo ubogati. Kmet po večjem tako ovčje pokorno za duhovniki hodi, še v prepad skoči, če mu »gospod« to storiti veli. Ti šmentani meščani pa kar nič, ali k večjem, če je dobre volje, par krojačev, čevljarjev, ki za farovž delajo. Nazadnje bi se še kmet tega meščanskega strupa nalezel in potem je s farovško glorio pri kraju — premišljuje naš »gospod«. Kmet in meščan sta danes v precejšnji gospodarski zvezi. Iz kmetije se nabira meščan. Mesto dosti ljudij prej v grobove deva, kakor na kmetiji. Mesta se širijo. Iz kmetije prihajajo ljudje in se pomeščanijo. Rokodelski učenec, s kmetije doma, postane v mestu mojster. Hlapec s kmetije postane v mestu trgovec z žitom, z vinom, postane krčmar. Fant s kmetije stopi kot učenec v mestno trgovino in postane mestni trgovec. Fant iz kmetije, dobra glavica, postane uradnik, advokat. To je gotovo, da meščanstvo iz kmeta nastaja, iz kmeta se dopolnjuje. Po boleznih mesta, po razkošnejšem življenju v mestu, po napornejšem meščanskem delu z glavo, po dosti več skrbeh, meščan in njegov zarod ni tako trpežen, kakor kmet v vedno zdravem zraku in v človeški naravi prikladnem delu. Meščana smrt hitreje pobere in tudi njegove otroke pobira primerno s številom v večjem odstotku. Meščan varči glede otrok. Kmet skrbi tudi za to, da angeljčki ne izumrjo. Glažev in otrok ni nikoli dosti pri hiši, pravi kmet. Torej kmetska kri se pretaka po večjem v meščanih. V rodu sta si kmet in meščan po krvi.

Kmet mora prebitke svojega gospodarstva prodati. Vseh ne more priden kmet, če le ima 10 oralov zemlje sam, pojesti. Prej, ko je dajal gospodi desetino, ko je storil 4 dni tlake v tednu, ali še več, ni bilo sila, kaj prodati. Imel ni dosti prodati. Coklje si je sam napravil, obleko iz kož ali raševine mu je njegova žena napravila. Plug je bil lesen. Vse orodje skoraj doma napravljeno iz lesa. Nekaj mesa je doma imel, nekaj vina tudi, ali sadnega mošta, ali piva, katero je žena zvarila. Daleč iz svoje vasi ni šel. Župnik mu je povedal vsako nedeljo, kako se počutijo svetniki v nebesih in zlodji v peklju. Župnik je točo panal in kugo v hlevu; izganjal je tudi coprnice iz hleva. Več sto let jih je tudi zažigal v podobi kmetskih žen, posebno iste, ki so imele prijateljstvo s hudičem. Teh je bilo v Evropi nad milijon in toliko jih je duhovnik na gromadi

sežgal, ko jim je prej z raznimi kleščami ude raztrgal. Kmetsko prevzetnost so v gradu vsako nedeljo topli, tako topli, da je bila črna in da se je vekanje tepenih slišalo daleč v dolino. To je bilo gledališče za gospodo. Dominusvobiscum je tudi v tem gledališču sedel in si okroženi trebušek gladil. Oj to so bili lepi časi! Rekrute obeh spolov so tudi tačas imeli. Jeseni jih je gospoda izbirala iz najčvrstejših, lepih fantov in deklet. Ti so potrjeni potem jokaje morali v grad ali samostan, ali farovž tako dolgo, da jih niso izrabljenih zopet v kmete nazaj pgnali. — V teh časih ni bilo treba davkov v denarji plačevati, ni bilo treba zvonjenje, truge ali krste plačati v denarji. Vse v fižolu, vinu, krsta se je pa za kmeta zbila iz desk na gnojišču. To za to, da vse kmalu zgnije in zopet nazaj pride v favovško kravo po jako dobri travi na pokopališčih.

Danes je svet drugačen. Meščan je bil vedno samoglavež. Ni se rad komu odkrival v jednaki starosti. Mlajši naj starejšega pozdravlja. Narobe pa ne. V mestih je bilo to merilo občevanja. Dosti bogastva se je v mestih nabralo. Isto je pomagalo ceste delati, graditi železnice. Meščanska bogatija je zidala vsakovrsne šole. Denar meščanstva in njegove duševne moči so ustvarile zdajšnje veliko bogastvo. Dosti denarja, bogastva je meščanstvo vzelo prejšnji gospodi. Zaradi tega je bilo dosti revolucij. Kri je tekla. Vedno več in več prostora in slobode v delu, v življenju sploh so si v mestih pridobivali isti ljudje, ki so prišli iz kmetov, sinovi revežev tlakarjen. Nazadnje so meščanje, ki so mej sabo korobačarje (imeli so začetkoma grajsko in duhovensko gospodo v mestni vladi) iz svojega sveta spravili, se tudi lotili grajske in visoke in nižje duhovenske gospode na kmetih in tej kmeta tlakarja iztrgali grofom in farjem iz rok. Tako zdaj si prost kmet! Svet je velik. Železnice so tudi začele voziti. Fabrike so nastale. Tako, zdaj je dosti širši svet, zdaj pripeljaj kmet svoje odvečne pridelke v mesto. Meščanstvo ve za trge, kje se kaj speča. Ti kmet tega ne veš. Poznaš le semenj v Bučki, ali na »Žalostni gori«, ali tam prodajajo se le kravce in konji, ki so le za kmetsko rabo. Tvoje pridelke lahko spraviš dalje kam za večjo ceno. Meščan zna vse te kupčije. Nekaj mu daš profita, ali denar in več denarja dobiš zanje, kakor na »Žalostni gori«. Včasih ti meščan kako stvar dobro plača, včasih ne. Meščan pride v tvojo vas. Ti veš danes koliko kaj velja na svetovnem trgu. Kakor konkurenca in potreba po tvojih pridelkih nanese, prodaj drago ali ceno. — Tvoj meščan trguje daleč na okolo. Jeden pride za drugim k tebi v kupčiji.

Sčasom se dobro razumeš na te konkurente, tekmece in kakor možno dobro prodaj, ne da bi za korak zapustil svoje domovje. Pa prideš ti na vrsto, da moraš ti kupovati. Greš v mesto, v trg. Vprašaš po cenah — zopet konkurenca mej prodajalci v mestih. Tu pride blago navadnje na najnižjo mogočo ceno, pri kateri še meščan toliko zasluži, da zamore živeti. Včasih pa, če ima blago iz drugih svetov ceneje v rokah, tudi več zasluži.

To trgovanje zavejo v farovžih goljufijo. Ti kmet bi moral vse drago prodati in kar rabiš, ceno kupiti, da bi za maše in drug drobiš kaj več za farovž ostajalo, meščan pa bi naj zidal magacine, štacune, hiše, da potem popeva: Bog ptiče pod nebom živi, on lilije na polju rasti pusti, bo že tudi meni kak kos mesa dal na mizo.

Spoznali boste kmeti, da je preganjanje, uničevanje meščanstva, če bi bilo danes mogoče, taka neumnost, kakor jo zamore le velik bedak izmisliti. Mislimo si mesta stran in vi kmeti ste prvi, ki si jih zopet umislite, ker drugače morate zopet nazaj v tlakarsko klado. Kje boste kupovali, komu prodajali? Naj krščen človek pogleda okolo na kakem našem zdajšnjem velikem mestnem semnju in naj reče kmetom, da naj nobeden nič ne trži z meščani! Za norca ga bodo spoznali in makari bi bil to sam Anton Bonaventura, ljubljanski škof.

Že dlje časa vas kmete duhovniki hujskajo, da se meščanov ogiblujete. Z glavo zmajete. Zdaj so se duhovniki dogovorili, da bodo vse žegne in kletve napeli, kakor ob volitvah, da greste s kosami nad meščane in jih pobijete. To je, da noben kmet ne gre več v kak trg ali mesto, nič ne kupuje od meščana, nič ne prodaja istem, ampak vse v farovž znese. Farovž bo velike žitnice, kleti, hleve, klavnice, velike štacune s kmetskim denarjem sezidal, v štacune na kmečki račun raznovrstno blago navlekel in farovž bo kmetski čevljar, krojač, klepar, kovač, trgovec, krčmar, mesar. On bo izbral, kakor sedaj pri oskrbovanju cerkvenega premoženja, par ključarjev, ki pisati in brati ne znajo, in tem bo račune predlagal. Ti bodo pri bokalu rekli: vse je prav, kar so »gospod« napisali. Mislite si tako farovško gospodarstvo! Vi sami ne veste dosti trgovinske umetnije. Kar sami prodajate, dobro prodajate; redko vas kdo za uho vseka. Ali kupovati razno blago, tega ne znate. Vaš farovž je v vsem, kar trgovino zadeva, dosti bolj neskušen kakor vi. Goljufani bi bili, da bi se jokali. In ko bi se to gospodarstvo nekaj časa odpletalo, bi ne bilo nič več računov, ampak upniki bi posegli po vseh vaseh v fari, boben bi celim vasem

pel. Živeli bi nemara nekaj časa iz stacune precej dobro, tako dolgo, dokler bi hoteli fabrikanti, veliki trgovci z žitom in drugim vaše farovško gospodarstvo zalagati. K pijančevanju nagnjeni ljudje bi gotovo v farovških pivnicah prenočevali. Ali temu vsemu bi bilo hitro konec.

Politični pregled.

Državni zbor ravpravlja sedaj o državnem proračunu za leto 1902. Izmej slovenskih poslancev sta govorila dr. Ferjančič in Pogačnik. Klerikalni Pogačnik se je grdo osmešil. Ko je prvič prišel na vrsto, se je branil govoriti, ker se svojega govora še ni naučil. Seveda so se vsi listi iz njega norca delali. Mož je sedaj osmešen in če se bo še oglasil, ga noben človek ne bo upošteval.

Ministrska kriza. Zadnje dni se veliko govori in piše, da je položaj sedanjega ministrstva omajan. Čuje se, da čim bo proračunska razprava končana, se zgodé v ministrstvu različne premembe.

Znameniti sestanki. Stric ruskega cesarja je prišel obiskat našega cesarja. Isto tako sta prišla cesarja obiskat grški kralj in guverner otoka Krete. Splošno se presoja tem obiskom velik političen pomen.

Dopisi.

Z Dolov. Z veseljem smo šli zavodni možje na volišče za deželni zbor, toda še večje veselje smo občutili, ko so nam bili na volišču naznanjeni glasovi naše občine: Božič 42, Habe 20! — Toda nismo zamogli pri tem še zaukati s popolnim zagotovilom: »zmaga je naša«, dokler nismo dobili od izvoljenega poslanca gospoda Božiča brzojavnega poročila, katero smo težko pričakovali: »zmaga je naša, Božič 897, Habe 786!« Veliko veselje je zavladalo med nami — priprostimi kmeti! »Zmaga je naša« in »Živio« klici so odmevali med domačimi hribi! Tužno so se pogledovali sosedni Jeličnikarji, žalostno so hodili krog in krog kot bi tavalili po tmini. Le tu in tam se je kateri oprl na vojskovodjo »gaspuda«, toda vsejedno si ni upal nobeden zaklicati »živio Habe« — dasiravno so pred volitvijo tako brusili jezike zanj! Da smo mi doljani res vneti, — ne za Habeta, ampak za Božiča, — pričujejo gromoviti klici! Klic »Živio Božič« je dolgo opravljal svoj posel, tako, da je nazadnje tudi on ves truden zaspal — toda ne za vedno — kajti tuintam se je še včasih oglasil! — Pa pustimo to! Jeličnikarji so začeli vpiti: »Božič naba neč narjedu, an že naba dav patpure za vaše ciste; volitev bama avrgl!« Jaz pa pravim: Jeličnikarji, nikar ne pijte na medvedovo kožo! Kaj imate tako temna očala? Bodemo kmalu videli, pri čem da smo! No, o gospodu Božiču tako nočete slišati, zato vam moram na tem mestu govoriti! Čudno, da vas »pamajduha« že ne boli jezik o ljubljanskem »teahgtrru«! No, pa Vi se bodete že zbrihali, saj se tako vsako leto prelevite: iz klerikalca v liberalca, in obratno. Ne vem, kak naslov bi moralo Vam namenjeno pismo imeti, ker se tako spreminjate, kot jesensko vreme! Zlasti v gostilni: ako sedite pri liberalcu, ste liberalci, ako pa pri klerikalcu, ste klerikalci. Seveda, znano je, da mu je treba poprej

dati kapljico okusiti! Odločilni dan pride vam, ako sta dve družbi skupaj: liberalna in klerikalna; pa ker ste že mnogo takih dnij doživeli, se že še zmuzne, kajne? To se pa spodobi natančneje opisati, tako je n. pr.: Na kovačevem Rovtu je gostilna, v kateri stojita dve mizi: prva na desni strani je odločena za klerikalce, druga na levi za liberalce; seveda to le ob zgodovinskih dnevih! Oj, to vam je dela, kadar ste obe polni, kakor je bilo letos na večer dneva deželnozbornih volitev! Nobeden »žlajfar« ni »toljk' kunštn«, da bi tako hitro brusil nože, kakor se tukaj brusijo jeziki! Takrat bilo je približno tako: Mi pridemo od »Zagoda« na kovačev Rovt. Za liberalno mizo vidimo »pamajduha«. Hitro zasedemo imenovano mizo, tako, da je bil »pamajduha« v sredi. Tu je bil boj med njim in med nami! Nato pride pa še Zavraški fajmošter k naši mizi nekoliko pogledat, misleč, da jo bo dobro, jo je slabo zadel: Vse liberalno! V tem trenutku pa hitro »pamajduha« vstane, dá fajmoštru piti, kateri ga je pa seveda že poprej poznal, in je rekel: »a France z Gore; a vi ste fajb mož, pri vas bodem pa že pil!« »Pamajduha« (France) ves vesel te pohvale vstane, ter se pridruži klerikalcem. Zavraški fajmošter je bil pa ravno poprej imenoval nekega liberalnega mizarja Judežam Iškarjotam! Poslednji mizar je pritekkel, ter sedel k naši mizi, tako, da je bila popolnoma natlačena. Zavraški župnik je na to odšel domov, tako da je bila klerikalna miza skoro prazna. Še nekoliko — in Gorski prižene nekaj skledoliznikov, kateri zasedejo klerikalno mizo! Vnel se je hud boj med nami in klerikalci! Gorski gaspud je hodil pridigovat in tolkel po naši mizi o političnih lažeh — toda le pridigovat in povedat — počakati pa ni hotel našega odgovora. Mej tem, ko je ta gorski »gaspud« tolkel in pridigoval nam, je »pamajduha« z rokami mahal na vse strani vetrov za klerikalno mizo, v znamenje, da je zvest hlapec tega »gaspuda« in pastir njegove perutnine. »Pamajduhek« se je bil v svojem duhu zjezil, hotel je pokazati svojo neotesanost s tem, da je nekemu fantu vrgel klobuk pod peč, ter ga hotel klofutati. Lahko je poslednji potem očital »gaspudu«, da je njegov hlapec nezvest! Tako se je nadaljeval ta boj, — liberalna miza od Zavraškega »fajmoštra« Judežem Iškarjotam izvoljen, se je pa veselil, da so morali klerikalci večkrat zavezati svoj jeziček in molčati! Kadar se je pa o vseh važnih rečeh tukaj dogovorilo, so liberalci mirno šli domov, razen če se je kak »Živio« klic čul, klerikalci so pa še pozno v noči v tej gostilni kleli, v katerih družbi je bil tudi »gorski gaspud« ter »panali« nas liberalce. — Liberalci so pa šli veseli domov, doma to zgodovino povedali ter so šli zadovoljno k počitku. Predno so se vlegli, so še opomnili: »za danes je dovolj tega, bodemo pa jutri še nadaljevali svoje »Živio« klice, in prihodnjič še kaj več povedali!« Seveda Vsemogočnega tudi niso pozabili! Jaz pa še pripomnim: Vam, gorskemu »gaspudu« bodem pa že še nekaj povedal, zaradi Vam znanih »Trevnovih« otrok!

Od sv. Treh Kraljev pri Žireh.

Kot občan imenovane fare in dober kristijan, šel sem bil pretečeni teden k domačemu župniku ali administratorju g. Gregoriču k spovedi, hoteč opraviti ta

zakrament za sv. leto, a žal, naletel sem bil slabo.

Po odmolitvi običajne predspovedne molitvice vpraša me g. župnik, če kaj čitam »Rodoljuba«, ko mu odgovorim da, vpraša me še katerega poslanca da sem pri zadnji dež. zbornski volitvi volil, in ko mu povem, da g. Božiča in ne Habetovega Francelčka — reče mi takoj, da sem druge vere, brezverec, da sem izgubljen in da mi ni nič več za pomagati ter zaloputne jezno vratica.

Jaz seveda ne vedoč, da je to tako strašansko velik greh in da je vsakdo izgubljen in ferdaman za večno kdor ne voli tako, kakor župnik ali škof hoče — šel sem potem seveda brez da bil opravił spoved domov v upanji, da morebiti vendar dobim vsaj kje drugje kakega tako pametnega župnika, da me bode odvezal od tega strašnega greha, kojega sem zakrivil s tem, da sem volil sposobnega moža, g. Božiča za poslanca.

Po mojej priprosti pameti bilo bi menda pač mnogo bolj greh dejstvo, da je g. župnik Gregorič prodajal nam, priprostim kmetovalcem, podobice svete družine po 60 kr., reci: sto in dvajset vin., take ki se dobijo po trgovinah in po sejnih celo pri judih po 2—6 krajcarjev.

Za vse navedeno sem pripravljen, kadar je treba pričati sam, kakor tudi še veliko veliko družih prič. Zadevo o spovedi pa omenim tu zatogadelj, da se ljudje, ako nočejo biti pogubljeni, kakor g. župnik pravi, vedo pri volitvah po tem ravnati in župniku na ljubo volijo magari ne le Francelna ampak tudi pristnega Jurčeka.

Domače in razne novice.

Demonstracije proti ljubljanskemu škofu. Našemu škofu prede huda. Njegov škofovski ugled je že ves splaval po vodi. Občinski zastopi mu naravnost odrekajo slavnostni sprejem. Tako je storila Cerknica, tako Metlika, tako Črnomelj, tako so zdaj storile tudi Il. Bistrica, Trnovo in Novo Mesto. Pred kratkim je prišel v Trnovo pri Ilirski Bistrici blagoslovit kapelico šolskih sester »De Notre Dame«. Sprejelo ga je k večjemu kakih 50 ljudij, starašinstvo in drugo občinstvo pa se skoro niti zmenilo ni zanj. V soboto je bil v Novem Mestu. Občinski odbor je sklenil sprejema se ne udeležiti, in sprejema se ni udeležilo nijedno društvo; le malo ljudij je bilo navzočih. Zastave so vihrale le s cerkvenega stolpa. Kako je kaj pri srcu Bonaventuri, ko vidi v takih pojavih očiten odpor proti oni nesrečni duhovski politiki? Namesto kot nositelj miru in sprave, leta iz kraja v kraj kot nositelj zdražb in klerikalne politike — no, potem so taki »sprejemi« že na mestu!

Klerikalno tolovajstvo. V Št. Vidu nad Ljubljano je v nedeljo 13. t. m. ponoči okolo ene ure neznan zlikovec streljal z revolverjem v okno nadučiteljevega stanovanja v pritličju šolskega poslopja. Ker je kroglica zadela v oknu na železno mrežo, tedaj je kar med oknom obležala. To je že drugi slučaj v teku enega meseca, da se je streljalo v okno šolskega poslopja. Ker g. nadučitelj J. Žirovnik nima v celi fari nobenega osebnega sovražnika, tedaj je to streljanje brez dvoma sad klerikalnega hujskanja proti ondotnemu učiteljstvu sploh in po-

sebej še proti gosp. nadučitelju Žirovniku, ki je klerikalcem zelo na poti. Kaj so že vse mogoče počeli, da bi ga spravili iz Št. Vida. Letali so tu po Ljubljani od Poncija do Pilata, da bi gosposke premestile g. Žirovnika. A kako! G. Žirovnik stori svojo dolžnost ter izgledno živi javno in privatno. Mesto da bi bili Št. Vidčani veseli tacega vrlega moža, pa ga njihovi klerikalni voditelji preganjajo — do skrajnosti! A krajni šolski svet v Št. Vidu oziroma njegov načelnik, katoliški župnik g. Gregor Malovrh, ni še storil nobenega koraka v varstvo g. nadučitelja, da še celo seje ni sklical, v kateri bi bil krajni šolski svet izrekel svoje ogorčenje nad tem gnusnim zločinom in se posve-toval, kaj naj se stori, da bo gosp. nadučitelj v svojem uradnem stanovanju varen. Ali ni to javno pohujšanje? Priprosto ljudstvo bo sodilo tako, da daje predsednik krajnega šolskega sveta tolovajem še celo nekako potuho, da mu je mogoče še celo vseč tako peklenko sredstvo, da bi se le iznebil tega moža, tega J. Žirovnika. Tako bo sodilo priprosto ljudstvo. Vse je ogorčeno nad tem tolovajstvom, kar je še količkaj poštenega v Št. Vidu in vsakega človeka je groza, da je ravno lepi Št. Vid edini kraj v širni Avstriji, kjer so tolovaji streljali na spečega moža — poštenjaka, ki ni še nikomur storil kaj škode, a dobrega pa že jako veliko, le katoliški fajmošter in predsednik krajnega šolskega sveta dremlje naprej! To je že naravnost v nebovpijoča malomarnost!

Dr. Žlindra — toži. Z Dunaja se poroča, da toži dr. Šušteršič list »Ost-deutsche Randschau«, da si opere umazane roke. Dr. Schalk bode imel torej priložnost nadaljevati pri sodišču pojasnila o tem poštenjaku, če bo dr. Žlindra res imel pogum, nastopiti pravdno pot.

Ribniški žemljar Novak, po milosti kaplana Brešarja župan ribniški, je, kakor smo poročali, svoj čas imel to nezaslišano predrznost, da je necega uglednega trgovca pustil brez vzroka ponoči aretirati in ga je tri ure pridržal v obč. zaporu. Dotični trgovec je temu županu pod gotovimi pogoji veledušno odpustil, dasi bi ga bil lahko dal pošteno zapreti. Iz našega lista je pa tudi okr. glavarstvo izvedelo za to zlorabo županske oblasti. Dalo je potem to zadevo po orožnikih preiskati in potem župana Novaka naznanilo sodišču. Prva instanca je obsodila Novaka na globo 20 K. Bržčas je kazni radi tega tako nizka, ker je prizadeti trgovec Novaku odpustil. Novak ni bil zadovoljen in se je pritožil, a vzklicno sodišče v Novem mestu je obsodbo potrdilo. Radovedni smo, če bo kaplan Brešar štel kronce za obsojenega župana, kajti ta Brešar je s svojim ščuvanjem in terorizovanjem uzrok vsem nasprotjem v Ribnici. Ta Brešar je tik po volitvah napravil konkurs. Ko je šel na konkurs, je sam povedal, da nič ne zna, da se ni ničesar učil in da ne bo napravil konkursa. Pa ga je vendar napravil, saj je pri volitvah znamenito agitiral, tako, da mu je mastna fara zagotovljena.

Škofa je volil. Debelaček iz Dragobačka pri Selcih je originalen mož. Na vprašanje: »Koga ste volili« je odgovoril možko: »Ta pravga«. Vpraševalec: »Kdo pa je dr. Brejc?« — Debelaček: »Škof!« — Vpraševalec: »Kdo Vam je to rekel?« — Debelaček: »Gospodje«. Okrog stoječi

so se smejali, možu pa se je še eno vprašanje stavilo: »Kaj pa bo zdaj, ko ste škofa volili; kdo pa bo škof, ko bo ta poslanec?« Odgovor zavednega katoliškega volilca: »Gospodje že vedo!« — To so volitve in to so »volilci iz prepričanja« 20. stoletja.

Vipavska železnica. V soboto so predrli predor pri Rojčih v dornberški županiji, kar so praznovali delavci in ljudstvo v nedeljo z veseljem. Predor je dolg 180 metrov. Dela pri železnici gredo hitro izpod rok, tako da je pričakovati, da bo prihodnjo spomlad izročena železnica prometu.

V šentjanskem premogokopu je rudniška oblast, kakor se nam poroča, eno jamo, kjer se je premog kopal, iz varnostnih ozirov za življenje delavstva, zaprla.

Visoka starost. Vdova gospa Josipina Küller, rojena v Radečah, obhajala je dne 25. t. m. stoletnico svojega rojstva; ona je najstarejša žena na Dolenjskem. Gospa Jos. Küller je čvrsta in gre tako po koncu in naglo kot dekle. Njen soprog je bil vodja zemljiških knjig v Radečah.

Poneverjenje na pošti. Na c. kr. pošti na Pragerskem poneveril je poštni ekspedijent Friderik Niederle 5000 K ter pobegnil. Ravno pri tem poštnem uradu je pred kratkim poštni uradnik, ko je nekdo slovenski zahteval dvojezičnih tiskovin, osorno zaklical: »Govorite nemški! Tu je nemški poštni urad, govorite nemški ali pa pojdite!« — No, nemški ekspedijent Niederle pa zdaj ni govoril ne nemški, ne slovenski — pač pa se je poslovil po — »francoski«.

Dobre in slabe dovtipe so delali te dni doli na konci Dolenjske, nekje blizu Velike doline, ko se je vršila neka poroka. Nevesta je stopila pred altar z vencem na glavi, kakor čista neomadeževana devica. Ali pravice do tega venca ni imela, to je lahko vsak sam videl in vsak je lahko presodil, da je nevesta to pravico že pred več meseci izgubila. Ljudje so se seveda smejali in delali neusmiljene šale, ker je nevesta daleč na okoli znana kot največja tercijska, tretjerednica in »Marijina devičarica«. Ko bi bil škof slišal, kako so se ljudje iz »Marijinih družb« norca delali, bi jih kmalu vse odpravil, kar bi bilo sicer ženski nravnosti samo na korist.

Grozna surovost. Iz Ptuja se nam piše: V Slavšini pri Ptuju živel je kmet Germič z ženo Alojzijo pri njeni materi Mariji Rantaša, katera je imela pri sebi tudi svojega mutastega sina. Germič je bil jako surov mož ter je živel v vednem prepiru s svojo ženo in njeno materjo. Pred 5 leti izginil je naenkrat Germič in vsa poizvedovanja po njem bila so brezuspešna. Sedaj pa se je vendar posrečilo žandarmeriji priti hudodelstvu na sled. Tašča Marija Rantaša svetovala je namreč svoji hčeri Alojziji, naj svojega moža ubije. Ta je naročila mutastemu hratu, naj Germiča ustrelji, kar je tudi storil. Ustreljenega vlekli so potem v klet, kjer je ležal dva dni. Tretji dan so ga na kosce razrezali in v kotli tako dolgo kuhali, da je šlo meso od kostij. Meso so potem zakopali v gnoju, kosti pa so sežgali. Torej ljudje postajajo vkljub vseh misijonov in božjih potov potem vedno surovejši!

Izstop iz katoliške cerkve. V nedeljo je bilo v Ljubljani štirinajst gospodov in gospej ter nekaj otrok, ki so izstopili iz katoliške cerkve, slovesno sprejetih v protestantsko cerkev. Takisto je včeraj v Celju prestopilo v protestantsko cerkev 6 oseb. Mej Nemci na Kranjskem sicer ni agitacije za prestop, a vzlic temu se prestopi množé. Letos na spomlad je prestopilo v Ljubljani šest oseb, a odkar se je začelo mej Nemci novo reformacijsko gibanje, je v Ljubljani prestopilo že kacic 50 oseb, in kakor čujemo, se še mnogo drugih pripravlja, da se odvrnejo od katoliške cerkve in prestopijo k evangeliški. Vsi, ki so pristopili, so, kakor se nam poroča, iz verskih nagibov zapustili katoliško cerkev.

Zgled nenasitne malhe. V »Soči« čitamo. V vasi blizu Gorice na desnem bregu Soče je umrla revna ženica. Denarjev za pokop ni bilo. Nunc je rentalil: »Jaz je ne pokopljem; naj jo kdor hoče!« — Usmilila se je podžupanova žena in šla, da bi omečila trdno nunčevo srce. Ali ta je neprijazno zahropel: »Naj pride vaš mož; ako bo on stal dober za stroške, pa jo pokopljem!« — To je čista resnica! Ali ni to vrl namestnik božji?! Pa se bodo čudili, ako udarimo po takih — tiranih našega ljudstva! Ne za vero, ampak za — béro se tepejo!

Revizija v konsumnem društvu v Dobropoljah. V soboto 26. t. m. ob 10. uri dopoldne sta prišla v Dobropolj dva uradnika iz ministrstva, da revidirata Jakličev konsum. V spremstvu famoznega revizorja »Gospodarske zveze« Pelca in konsumarja Jakliča, sta rečena uradnika pregledala najprej stare prostore konsumnega društva in mlekarne, potem pa novo poslopje in menda tudi zalogo sira. Kaj pa to pomeni? Ali so klerikalci napravili nekako Potemkinovo vas in jo pod spretnim nadzorstvom Jakliča in Pelca kažejo, da bi izposlovali zopet kako podporo?

Uboj. Peter in Ive Vranšič iz Tribuč in Niko in Ivan Črnič iz Bedenj v črnomalskem okraju so pred kratkim posestnika Matijo Jankoviča iz Bedenj tako pretepli, da je mož dva dni pozneje vsled dobljenih poškodb umrl.

Potres. Piše se nam iz Mokronoga: V soboto zvečer, primeroma ob 9. uri 15 minut smo v Mokronogu čutili 3 do 4 sekunde trajajoč potres, ki ga je spremljalo močno podzemsko gromenje. Sunki so bili tako močni, da se je hišna oprava premaknila.

Poboj v Dobu. V nedeljo je bil v Dobu otvorjen katoliški »konzum« za »jeruš«. Nad 800 litrov žganja je bilo ukletenega v novih, brumnim konzulcem namenjenih prostorih, kjer se je celo nedeljo prav tekmovalo v žganjepitju. Po končani zadnji svetoletni procesiji, vršeči se okolo župnijskega posestva in novega konzuma se je vestno nadaljevalo z uživanjem jeruša. Okolu poluosmih zvečer jela je moč žgane opojne pijače funkcionirati. Brata Bremšek prijela sta skrivnostno sladko ginjena za nože in zavratno osuvala pet fantov-sopivcev ter jih na plečih, hrbtu in drugje več ali manj telesno poškodovala. Dva izmej njih sta baje težko runjena. Z nožem so bili osuvani: Bremšek, Semrajc, Serša, Slobšek in Štrukelj, vsi pristni katoliški konzumarji. Te pobožne poškodovance dala je potem napredna gospa Dolinarjeva naložiti na voz

in peljati k zdravniku, da jim zašije in obveže dobljene rane. Tem povodom bodi dovoljeno vprašanje: Je-li kamniškemu c. kr. okrajnemu glavarstvu znano, da se v novem konzumu točijo brez oblastvenega dovolila žgane opojne pijače, in od kdaj smejo konzumi žganje prodajati tudi ob sobotah zvečer in ob nedeljah, kar je drugim, za to opravičenim Dobljanom zabranjeno?

Tržne cene v Ljubljani

26 oktobra 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	18	—	Špeh povojen, kgr.	1	80
Rež,	16	—	Surovo maslo, "	2	—
Ječmen, "	15	—	Jajce, jedno, "	8	—
Oves, "	15	20	Mleko, liter	20	—
Ajda, "	13	—	Goveje meso kgr.	1	30
Proso, "	16	20	Telečje "	1	30
Koruza, "	13	—	Svinjsko "	1	50
Krompir, "	4	20	Koštrunovo "	80	—
Leča, lit.	20	—	Piščanec "	1	20
Grah, "	50	—	Golob "	40	—
Fizol, "	24	—	Seno, 100 kilo	5	80
Maslo, kgr.	2	40	Slama, "	6	—
Mast, "	1	50	Drva trda, klfr.	8	50
Špeh svež, "	1	30	" mekka, "	5	80

Zobozdravniški in tehnični ateljé.

Ruvanje zob z kloretilom, duškovim oxydulom (Lustgas) itd.

Plombe iz zlata, porcelana, in drugih sredstev.

Zlate krone in spone, **zobovja** iz kavčuka, aluminija in zlata. (2117-1)

Zobozdravnik

Dr. Rado Frlan,

Ljubljana Špitalske ulice št. 7. I. nadstr.

Ordinacija od 9—12. dopoldne in od 1—6 ure popoldne. Za uboge brezplačno ruvanje zob od 8—9. ure zjutraj.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrod. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphia. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali (1115-18)

Ant. Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Najnižje cene

Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Slovinci in Slovenke! Ne zabiite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Loterijske srečke.

Gradeo, 26. oktobra.	81, 55, 27, 53, 2
Brno, 16. oktobra.	68, 81, 51, 43, 23.
Dunaj, 26. oktobra.	31, 18, 22, 20, 51.
Praga, 23. oktobra.	81, 43, 4, 30, 62.
Lino, 19. oktobra.	1, 10, 83, 66, 55.
Trst, 19. oktobra.	63, 60, 15, 85, 81.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzajem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, boleš utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezni, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvarljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvarja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

pripravke za živino.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti boleštnim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolašče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Ta praščiji prašek in kakao sladni čaj dobite tudi v vseh prodajalnicah, ali pa naravnost pri meni po pošti.

Varstvena znamka.

Stanje hranilnih vlog:

15 milijonov kron.

Rezervni zaklad

nad 300.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 od sto ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

(1856-9)

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno.